
Δικαστική-
Ψυχιατροδικαστική
Ψυχολογία

---

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Δικαστική-Ψυχιατροδικαστική Ψυχολογία»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Δικαστική-Ψυχιατροδικαστική Ψυχολογία»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Δικαστική-Ψυχιατροδικαστική Ψυχολογία» έχει ως αντικείμενο θέματα που αφορούν τη σχέση εγκλήματος, νόμου και ψυχικής ασθένειας μέσα από το πρίσμα της ψυχολογίας. Σκοπός του προγράμματος είναι να ενημερώσει τους εκπαιδευόμενους για το αντικείμενο της Δικαστικής Ψυχολογίας & Ψυχιατροδικαστικής καθώς και τα κύρια καθήκοντα του ψυχιατροδικαστικού ψυχολόγου. Στα τέσσερα μαθήματα, γίνεται αναλυτική παρουσίαση ζητημάτων που αφορούν στην άσκηση της Ψυχιατροδικαστικής επιστήμης (πραγματογνωμοσύνη, διαχείριση ύποπτου, μάρτυρα και ενόρκου, ανίχνευση υπόκρισης, εκτίμηση επικινδυνότητας) ενώ αναλύονται θέματα όπως η τρομοκρατία-πολιτική βία κι οι σύγχρονες μορφές εγκληματικότητας που συνδέονται με την τεχνολογία (ηλεκτρονικό & διαδικτυακό έγκλημα).

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία

διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

- ▶ Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **4 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ 1: Θεωρητικές Προσεγγίσεις

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Δικαστική Ψυχολογία - Ψυχολογία, έγκλημα & Δίκαιο

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να περιγράψει το αντικείμενο και τις εφαρμογές της ψυχιατροδικαστικής επιστήμης και της δικαστικής ψυχολογίας καθώς και τη σύνδεση του νόμου με την ψυχική υγεία. Να παρουσιαστεί το νομικό πλαίσιο που είναι σημαντικό για την άσκηση τους και να γίνει αναφορά στην εφαρμογή τους στην Ελλάδα. Επίσης, είναι σημαντικό να κατανοηθεί ο ρόλος του ψυχίατρου-πραγματογνώμονα στο δικαστήριο και ο ρόλος του δικαστικού ψυχολόγου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Ηθική και Δεοντολογία στη Δικαστική-Ψυχιατροδικαστική Ψυχολογία

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να διασαφηνίσει τους όρους «ηθική» και «δεοντολογία», να ορίσει τις αρχές της ηθικής που αφορούν την άσκηση του επαγγέλματος του ψυχολόγου και να αναλύσει το περιεχόμενο που επιβάλλεται να έχουν οι Κώδικες Ηθικής των Συλλόγων Ψυχολόγων κάθε χώρας που ανήκουν στην ΕΦΡΡΑ. Επιπλέον επιχειρείται η ανάδειξη των ηθικών και δεοντολογικών διλημάτων που προκύπτουν κατά την άσκηση της δικαστικής ψυχολογίας.

Ακόμη, μέσω της ενότητας αυτής επιδιώκεται η παράθεση του νομικού πλαισίου που αναγνωρίζει και κατοχυρώνει το επαγγελματικό απόρρητο του ψυχολόγου, καθώς και των διατάξεων που αναγνωρίζουν ως ποινικό αδίκημα την παραβίαση του επαγγελματικού απορρήτου από τον ψυχολόγο. Παρουσιάζεται η νομοθετική πρόβλεψη σχετικά με την απαλλαγή ή μη του ψυχολόγου από το καθήκον μαρτυρίας ως προς τις απόρρητες πληροφορίες που του εμπιστεύονται οι πελάτες του στα πλαίσια του επαγγέλματός του, αλλά και η υποχρέωση τήρησης του απορρήτου μετά το θάνατο του ψυχολόγου ή του θεραπευόμενου.. Και τέλος, αναλύονται οι περιπτώσεις στις οποίες ο νόμος αναγνωρίζει ως δικαίωμα ή ως υποχρέωση την άρση του απορρήτου.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Ο Ρόλος του Δικαστικού Ψυχολόγου

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η αναφορά στο ρόλο του δικαστικού ψυχολόγου, η αποσαφήνιση των διαφορετικών αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει και των υποειδικοτήτων της δικαστικής ψυχολογίας που απορρέουν από τα διαφορετικά πεδία δράσης του ψυχολόγου, όπως το δικαστήριο, η αστυνομία, ο σωφρονισμός, η παραβατικότητα, η θυματολογία.

ΜΑΘΗΜΑ 2: Η Άσκηση της Δικαστικής-Ψυχιατροδικαστικής Ψυχολογίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Ψυχολογικό Προφίλ

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να παρουσιαστεί και να αναλυθεί η επιστήμη δημιουργίας και ανάλυσης ψυχολογικού προφίλ. Βασικός στόχος, είναι να επιτευχθεί η εις βάθος κατανόηση της έννοιας του ψυχολογικού προφίλ. Περιγράφεται η διαδικασία δημιουργίας του, οι εφαρμογές του, οι βασικοί του στόχοι και η συμβολή του στην εγκληματολογική έρευνα. Επιπρόσθετα, επιδιώκεται η κατανόηση της κλασικής διχοτόμησης μεταξύ οργανωμένου και αποδιοργανωμένου δράστη. Εξετάζεται η επιστήμη της θυματολογίας, από την σκοπιά της συμβολής της στην εγκληματολογική έρευνα. Επιπλέον, περιγράφονται και άλλα είδη προφίλ και μέθοδοι ανάλυσης, με σκοπό την βαθύτερη κατανόηση της διαδικασίας της εγκληματολογικής ανάλυσης και δημιουργίας προφίλ. Τέλος, επιχειρείται να παρουσιαστεί η χρησιμότητα και η αποτελεσματικότητα του προφίλ στην επίλυση δύσκολων εγκλημάτων.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Ο Ύποπτος

Σκοπός της παρούσας διδακτικής ενότητας είναι να γίνει μια σφαιρική ανάλυση γύρω από το θέμα του υπόπτου ενός εγκλήματος, τα προβλήματα που μπορούν να δημιουργηθούν από ορισμένες ιδιαίτερες ομάδες υπόπτων και το πώς αντιμετωπίζονται αυτά τα προβλήματα από τους αστυνομικούς ερευνητές κατά την διάρκεια της ανάκρισης. Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται από τους υπόπτους με ψυχοπαθολογία, διαταραχές προσωπικότητας, αναπτυξιακές διαταραχές ή νοητική υστέρηση. Επιπρόσθετα, επιδιώκεται η κατανόηση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν ένας ύποπτος βρίσκεται υπό την επήρεια αλκοόλ ή ναρκωτικών. Τέλος, επιχειρείται να παρουσιαστεί το φαινόμενο του ψεύδους και της υπόκρισης κατά την ανακριτική διαδικασία.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Ο Μάρτυρας

Σκοπός της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας είναι να περιγραφούν ο ρόλος του μάρτυρα στο δικαστήριο και οι νομικές πτυχές της κατάθεσής του καθώς και να αποτυπωθούν τα διάφορα χαρακτηριστικά του (προσωπικότητας, δημογραφικά και άλλα), τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν την ακρίβεια της κατάθεσης. Επιπλέον, περιγράφονται αναλυτικά οι παράγοντες επηρεασμού της

μνήμης του μάρτυρα καθώς και άλλοι παράγοντες επηρεασμού της ακρίβειας των καταθέσεων. Εξάγονται, ακόμη, συμπεράσματα για τη σημασία κάποιων χαρακτηριστικών του «γεγονότος» στην ακρίβεια της κατάθεσης του αυτόπτη μάρτυρα, ενώ εξετάζονται και εμπειρικά ευρήματα. Τέλος, περιγράφεται αναλυτικά ο ρόλος του παιδιού ως μάρτυρα στο δικαστήριο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Ο Ένορκος

Σκοπός της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας είναι να σκιαγραφηθεί ο ρόλος των ενόρκων στο δικαστήριο, ενώ ταυτόχρονα γίνεται μια καταγραφή των επιχειρημάτων υπέρ και κατά των δικών με τη συμμετοχή τους. Επιπλέον, περιγράφεται η συστηματική επιλογή των ενόρκων καθώς και οι προγνωστικοί παράγοντες για την ετυμηγορία υπό το ψυχολογικό πρίσμα. Εξάγονται, ακόμη, συμπεράσματα για τη σημασία των χαρακτηριστικών των ενόρκων (όπως είναι το φύλο και η φυλή) αλλά και της ψυχολογίας τους όσον αφορά στις στάσεις και στη συμπεριφορά τους εντός του δικαστικού περιβάλλοντος. Τέλος, περιγράφονται τα μοντέλα λήψης αποφάσεων από τους ενόρκους καθώς και εναλλακτικές λύσεις στη δίκη από αυτούς.

ΜΑΘΗΜΑ 3: Ψυχιατροδικαστική Πραγματογνωμοσύνη

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Ψυχιατροδικαστική Πραγματογνωμοσύνη

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να αποσαφηνίσει τον όρο ψυχιατροδικαστική πραγματογνωμοσύνη. Συγκεκριμένα στην ενότητα αυτή θα γίνει αναφορά στις βασικές διαφορές ανάμεσα στην ψυχιατρική εξέταση και την ψυχιατροδικαστική εκτίμηση. Επιπροσθέτως, θα περιγραφούν τα βασικά στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν κατά τη διενέργεια μιας πραγματογνωμοσύνης καθώς και ο τρόπος που πραγματοποιείται η ψυχιατροδικαστική συνέντευξη και η συγγραφή της έκθεσης πραγματογνωμοσύνης. Θα συζητηθούν επίσης ορισμένα δεοντολογικά ζητήματα που προκύπτουν κατά τη διενέργεια της ψυχιατροδικαστικής πραγματογνωμοσύνης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Πραγματογνωμοσύνη στο Αστικό Δίκαιο

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η κατανόηση των εννοιών της δικαιοπρακτικής ικανότητας και της δικαστικής συμπαράστασης, αλλά και η ανάδειξη των παραγόντων που σχετίζονται με τις ρυθμίσεις του νόμου σχετικά με την αναγνώριση ενός ατόμου ως δικαιοπρακτικά ανίκανου ή μερικώς ικανού για δικαιοπραξία. Επιπλέον, επιδιώκεται η ανάδειξη της δικαιοπρακτικής ικανότητας όπως περιγράφεται νομοθετικά σχετικά με μία συγκεκριμένη μορφή δικαιοπραξίας, τη σύνταξη διαθήκης. Μέσω της περιγραφής, λοιπόν, των νομοθετικών διατάξεων περί δικαιοπρακτικής ικανότητας επιχειρείται η ανάδειξη του ρόλου των ειδικών (ψυχιάτρου-ψυχολόγου) ως πραγματογνωμόνων στις αντίστοιχες περιπτώσεις.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Πραγματογνωμοσύνη στο Ποινικό Δίκαιο

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι η αναλυτική περιγραφή του νομοθετικού πλαισίου που αφορά την ικανότητα ενοχής ή αλλιώς την ικανότητα καταλογισμού των δραστών σε περιπτώσεις αδικημάτων της τάξεως του πλημμελήματος και του κακουργήματος, η περιγραφή των παραγόντων - κριτηρίων (βιολογικών και ψυχολογικών) που καθορίζουν την ικανότητα καταλογισμού και που ο πραγματογνώμονας καλείται να εξετάσει, η ανάδειξη ειδικών περιπτώσεων που παρά την αδυναμία του δράστη να κατανοήσει το άδικο της πράξης του κρίνεται καταλογιστός για αυτή, και η εν γένει εξοικείωση με τη δικονομική ορολογία που αγγίζει πέραν του ζητήματος της ποινής και θέματα ιατρικής-επιστημονικής φύσεως.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4: Ο Ειδικός Ψυχικής Υγείας στο Δικαστήριο

Στην παρούσα διδακτική ενότητα θα αναπτυχθεί η παρουσία του ειδικού ψυχικής υγείας στο δικαστήριο. Θα περιγραφούν οι ρόλοι που μπορεί να αναλάβει στο δικαστήριο καθώς και οι δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει. Η σχέση πραγματογνώμονα και δικαστή χαρακτηρίζεται από ορισμένες δυσκολίες που αφορούν την ιδιότητα του ψυχιάτρου και την γλώσσα που χρησιμοποιεί. Επιπροσθέτως θα μελετηθούν οι τρόποι με τους οποίους μπορεί ο ειδικός ψυχικής υγείας να προετοιμαστεί για το δικαστήριο και ποιος είναι ο καταλληλότερος τρόπος να συγγράψει την ψυχιατροδικαστική έκθεση πραγματογνωμοσύνης.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5: Εκτίμηση Επικινδυνότητας

Σκοπός της διδακτικής ενότητας είναι να αναλυθεί η σημασία της επικινδυνότητας στην εκδήλωση βίαιης, επιθετικής και εγκληματικής συμπεριφοράς. Πιο συγκεκριμένα, θα πραγματοποιηθεί αποσαφήνιση του εννοιολογικού όρου της εγκληματικότητας από νομικής και ψυχιατρικής πλευράς. Εν συνεχεία, θα αναλυθεί η σχέση ψυχικής ασθένειας και επικινδυνότητας και θα γίνει λόγος για τις διαταραχές προσωπικότητας που σχετίζονται με την επικινδυνότητα. Τέλος, θα παρουσιαστούν τα ψυχομετρικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση και αξιολόγηση της επικινδυνότητας.

ΜΑΘΗΜΑ 4: Σύγχρονα Θέματα Δικαστικής- Ψυχιατροδικαστικής Ψυχολογίας

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Απαγωγή & Ομηρία

Στη σύγχρονη εποχή, με την εξάπλωση νέων οικονομικών συνθηκών αλλά και των συνεχών μεταβολών στο πολιτικό και κοινωνικό γίνεσθαι, αναδύονται νέες μορφές εγκλημάτων και παραβατικών συμπεριφορών. Σκοπός της ενότητας αυτής είναι η εξοικείωση με το αδίκημα της

απαγωγής - ομηρίας, του νομικού πλαισίου και των τρόπων αντιμετώπισής του αλλά και του ιδιαίτερου ψυχολογικού φαινομένου που το χαρακτηρίζει (σύνδρομο της Στοκχόλμης).

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2: Τεχνολογία & Έγκλημα

Με το διαδίκτυο και τις τεχνολογίες της πληροφορίας και των επικοινωνιών να εισχωρούν ολοένα και περισσότερο στην καθημερινότητα, πολλαπλασιάζονται, όχι μόνο οι ευκαιρίες και οι δυνατότητες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, αλλά και οι κίνδυνοι εμφάνισης εγκληματικών δραστηριοτήτων.

Το ηλεκτρονικό έγκλημα αποτελεί ένα ταχέως αναπτυσσόμενο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας. Όλο και περισσότεροι παραβάτες εκμεταλλεύονται την ταχύτητα, ευκολία και ανωνυμία του Διαδικτύου για να διαπράξουν μια ευρεία ποικιλία εγκλημάτων που δεν έχουν φυσικά ή τεχνητά όρια, προκαλούν σημαντική βλάβη και αποτελούν αληθινή απειλή σε θύματα παγκοσμίως.

Σκοπός της παρούσας ενότητας είναι να εξοικειώσει τους εκπαιδευόμενους με την έννοια του ηλεκτρονικού εγκλήματος, τις μορφές και τα είδη του αλλά και τον τρόπο αντιμετώπισης από το κράτος και το ίδιο το άτομο.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3: Τρομοκρατία & Πολιτική Βία

Η τρομοκρατία, αν και προϋπάρχει ως μέθοδος πολιτικής βίας από αιώνες πριν, εισήλθε έντονα στην καθημερινή πολιτική συζήτηση διεθνώς, μετά τις μεγάλες τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις ΗΠΑ, της 11ης Μαρτίου 2004 στην Ισπανία, αλλά και της 7ης Ιουλίου 2005 στη Μ. Βρετανία. Στις μέρες μας η ρητορική αναφορικά με την τρομοκρατία έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις, μετά τις αλληπάλληλες τρομοκρατικές ενέργειες των τελευταίων ετών, με κύριο άξονα τον τζιχαντιστικό πυρήνα ISIS.

Πρόκειται για ένα πολύπλοκο και πολυδιάστατο φαινόμενο, η μελέτη του οποίου αποτελεί κατεξοχήν πεδίο της πολιτικής επιστήμης. Ωστόσο, κάτι τέτοιο ξεφεύγει από τις δυνατότητες και τους σκοπούς του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος, στο οποίο το φαινόμενο μελετάται από την ψυχολογική-ψυχιατροδικαστική πλευρά, αναλύονται δηλαδή τα κίνητρα, οι επιπτώσεις και οι μέθοδοι αντιμετώπισής του σε ατομικό επίπεδο, αν και σαφώς λαμβάνονται υπόψη οι δραματικές αλλαγές στη φύση και τη χρήση της τρομοκρατίας που έχουν υποχρεώσει τους κοινωνικούς επιστήμονες να επαναξιολογήσουμε τον τρόπο με τον οποίο την αντιλαμβανόμασταν μέχρι τώρα.